

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

Българо-румънска
търговско-промишлена палата

Проект „Мемофиш. Памет и бъдеще. Истории за дунавската цивилизация“, eMS
ROBG-420

**ТЕРЕННО
АУДИОВИЗУАЛНО ПРОУЧВАНЕ
НА ТРАНСГРАНИЧНИ РИБАРСКИ ОБЩНОСТИ**

ИНТЕРВЮ

Флорин Карну, Валентин Панаид, Кълъраш

РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

ФЛОРИН КАРНУ

От кога сте рибар?

Рибар съм от 80-та.

Кой Ви научи да ловите риба?

Професията на рибаря я научих добре наскоро. Стоях повече сред възрастните рибари, които ловяха риба и от тях се научих и аз на риболов.

Вашият дядо, баща Ви - бяха ли рибари?

Не бяха рибари.

Имате ли лодка?

Да, имам рибарска лодка.

Дървена, или пластмасова?

Лодката е дървена - от дъб и бор.

Кой прави дървени лодки?

Почти си отидоха тези, които правеха дървени лодки. Има още двама - трима, които изработват лодки от дърво. Възрастни са.

Трудно ли се поддържа дървена лодка?

Дървена лодка се поддържа с внимание към нея, да не я удариш, да и даваш каквото трябва, да я мажеш с катран - да калафатиш, за да не влиза вода в нея.

Колко хора събира една лодка, колко риба?

Лодката, която имам аз, събира четирима човека. И носи 500 килограма.

Колко риба побира?

Риби - сто, двеста, триста.

Сам ли ходите за риба?

РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

Ходя и сам, и с един колега.

Когато сте с колегата, как си разпределяте работата - кой какво прави?

Ами, единият е на греблата и при мотора, другият е с мрежите, разплита ги, вади ги от водата. А за рибата си помагаме един на друг.

Как разпределяте улова?

Зависи. Една част продаваме, за да си покрием разходите, а останалата - за ядене.

Къде ловите риба най-често?

На Дунава.

Как се наричат местата по Дунава?

Те са на райони, на километри. Километър 380, 375, 388. На бреговете - Армина, по - надолу - Плоска, Остров.

Ходите ли надолу по Дунава?

Да, имаме една зона за риболов от километър 566 до 488.

На кое място се лови най- много риба?

Най- много риба? Не мога да кажа, защото не знам със сигурност на кое място се лови.

Къде ловите щука?

Щука се лови най- много в спокойна вода и в блата.

А сом?

Сом, където водата е дълбока, сред пъновете, където има дървета, паднали във водата. Той идва, храни се на плиткото и се оттегля в дълбокото.

Има ли места, където риболовът е забранен?

Да, има. Зоните, където са рибарниците, които са частни. По Дунава няма забранени места, освен там, където се размножава. Там не е разрешено да се ходи за риба.

РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

Чували ли сте да има между рибарите суеверия и вярвания за това, как може да имаш добър улов?

Да, за такива традиции не знам със сигурност, защото зависи повече от това, как умееш да ловиш и от късмета.

Съществуват ли определени знаци, по които човек може да разбере, че в определена зона има повече риба?

Аз, например, се водя повече от птиците.

Съществува ли връзка между това, че ако например луната е пълна, ще се хване повече риба?

Не, когато е пълна луната, не се улавя много риба.

Как се наричат различните рибарски мрежи?

Кепче, сетка, серкме, винтер.

Всяка мрежа за какво се ползва?

Винтерът е за шаран, сом, платика, щука, има мрежи за скумрия, платика, мряна и за други видове риба - шаран.

Кой плете мрежите?

Една част вземаме от фабриката, а останалите правим ние, рибарите.

Къде се учат рибарите да плетат мрежи?

Мрежите научих пак така от малък и пак от старите рибари, от които този занаят се краде, не се учи. Ако имаш желанието да правиш такова нещо, трябва да стоиш, да имаш душа да изработваш такава мрежа. Да бъдеш внимателен, да гледаш как се прави.

Каква риба се лови най-рядко?

Есетра, моруна, чига, още повече, че те са забранени.

Каква примамка използвате за рибата?

РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

С мрежите не използваме стръв. Иначе на кукичка се използват караси, облец.

Има ли все по-малко риба?

Има риба по Дунава, не е, как да кажа..., но когато е бистра водата, ловиш по- трудно, когато е мътна водата, се хваща по- лесно.

Има ли сега по-малко риба, отколкото преди десет, петнадесет години?

Мисля, че е малко, все по-малко.

Коя е най-голямата риба, която сте уловили?

Беше сом.

Колко килограма?

Приблизително 60.

По-голям от Вас!

Да, по-голям от мен.

Има ли сезони, в които се ловят определени риби?

Да, има сезон за скумрията, за шарана, за бялата риба.

Каква растителност има по островите?

Върба, тополя, от тези - къпини.

Образуват ли се езера, когато водата се покачва?

Острови излизат, когато водата спадне.

Има ли езера, които са пресушени?

Да, има пресушени езера.

Къде са?

РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

На Популуш, където е остров Чокънеш.

Спомняте ли си за тези езера?

Да, знам ги, стъпвал съм там.

Имаше ли тогава риба в тях?

Да, имаше риба, да.

Сега има ли блата, където да има риба?

Не, пресушени са, водите са спаднали и няма вече риба в тях.

Можем ли да кажем, че на този бряг има повече риба, отколкото на другия?

Зависи как се движи и рибата, и водните течения. Тя се пъха или по течението, или в убежище. Идва по по-слабото течение, за да може да плува по-лесно.

Кога се лови риба - през деня, или през нощта?

Най-добре се лови вечер и сутрин.

От какво зависи добрият улов - от мрежата, от лодката, от късмета на рибаря?

Имат значение мрежите, които имаш, да съответстват, да знаеш да ловиш риба.

Виждали ли сте Дунава замръзнал?

Да.

Последният път кога беше?

Кога беше, не помня. Някога, преди към четири - пет години беше.

През зимата лови ли се риба?

Да, лови се в дупка в леда на Дунава, но не можеш да стоиш много, защото ти замръзват ръцете, студено е. Това е.

Как се прави копка?

РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

Българо-румънска
търговско-промишлена палата

Примерно, със спирала, или с Дружба. Реже се ледът и...така.

Как се съхранява рибата? Солите ли я, маринувате ли я?

Солим и маринуваме, така.

Сушите ли я?

Да, и сушим.

Има ли значение, коя риба е по-хубава на скара и коя - пържена?

Най-хубавата риба е направената на скара. Пържена, но най-добре на скара - натурална.

Как се прави рибена чорба?

Да кажа всички подробности, или? Рибата се изчиства, вадят се вътрешностите, измива се добре отвътре, слага се зеленчук - лук, целина, домати, пипер. Зеленчукът се сварява добре, след като се свари зеленчукът, се слага рибата в чорбата.

Кое е най-важното, за да се получи добре рибената чорба?

Да имаш всичко, каквото трябва. Да имаш хубава риба, да имаш зеленчуците, които трябва, да бъдат сварени както трябва.

От коя риба се събира хайверът?

Шаран, щука, карас, платика, нещо такова.

Кои птици изяждат най-много риба?

Кормораните, рибарите и пеликаните.

Чували ли сте за рибари - браконieri?

Да, има рибари - браконieri.

Как ловят те риба?

Не можеш много да се доближиш до тях, че е проблем. Крадците са опасни.

РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

Вероятно сте чували за тях?

Да.

Знаете ли, дали има асоциация между рибарите?

Да, дори аз съм в една рибарска асоциация.

Помага ли Ви асоциацията?

Помага, да, за издаване на документи за правоспособност, с всички тези книжа, за да сме редовни при риболова.

ВАЛЕНТИН ПАНАИД

От кога сте рибар?

Рибар, ако се замисля, като че ли винаги, не, не мога да кажа точно откога, че..., но когато започнах да ставам рибар, бях с една единствена въдица, една тръстика и - за облец. Значи - от малък. Тогава той се ловеше лесно. Един след друг, един след друг...и така все повече придобивах опит и с макара. Взех си лодка пак от Виорел и мога да кажа, че Виорел беше моят ментор. И за риболова, и за лодката, за всичко, което съм научил на водата.

Как се научава човек да стане рибар?

Мисля, че трябва да има едно червейче, което да го влече да бъде, да има инициатива, да му харесва водата.

Имате ли сред роднините си рибари - баща Ви, дядо Ви?

Не, никога. Аз съм тренирал на вода кану - каяк и след като тренирах, си взех лодка, взех си и от онези и започнах да ловя риба с макара от интерес, не с въдица.

С лодка ли ходите за риба?

Не, аз съм любител, с въдица..

Сам ли ходите за риба, или с приятели?

РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

Максимум двама - трима в лодката, а когато няма с кого, ходя сам.

Къде най- често ходите за риба?

На Дунава. От Кълъраш до крепостта Вичина, както се казва тази крепост. По всички канали на островите, на този остров има канали.

Ходите ли на езерата?

Не.

Защо?

Не ми харесва. Не ми харесва да ловя риба в езеро.

Местата по Дунава имат ли специфични имена?

Да кажем - Затон, Йордан Калин, Бутучи луй Флорика, Крачи преотесей, има повече имена и на крепостта, които се знаят. При крепостта, където се срещат Новият и Старият Дунав. Новият е плавателен, а старият, нарича се Дунав на Остров, който не е плавателен. Там се свързват Дунавите, там най- често ходя за риба.

На кои места каква риба се лови?

Например, на местата, където има повече дънери, стои шаранът, по дупките - сомът, където е по-силно течението - платика повече. Сомът - в дупките. Лови се и по Дунава.

Има ли по Дунава забранени места за риболов?

За любители - не, но има например - ето, това момче, което стои тук и рибарят, който дойде с нас, се хващат и наемат от държавата километри, които се наричат тони. И аз имам тоня от този до онзи километър, а онзи е от този до този километър. И не ходят един върху друг. Крат се, ако отидат.

Чували ли сте да има сред рибарите суеверия, за да има по-добър улов?

Не, напротив, за да уловиш риба, има едно суеверие. Ако си направил това нещо, е на лош късмет, няма да хванеш риба. Значи, преди да отидеш за риба, не трябва да спиш с жена си, или с някоя друга. Не бива да спиш с жена, преди да отидеш за риба.

РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

Българо-румънска
търговско-промишлена палата

Ловите ли раци?

Да.

На какви места?

На местата, където има кал, трябва да бъде кално, да има жълта пръст, на слоеве, както се казва.

Чували ли сте за това, че когато е пълна луната, ще има много раци и риба?

Не.

Ловили ли сте с мрежа?

Не.

Знаете ли кой плете мрежите?

И аз мога да плета.

Кой вид риба се лови най-рядко?

Пъструга, есетра, които са забранени, видяхте - нашият рибар улови малка чига, горедолу толкова, и я пусна обратно.

С какво се привлича рибата? Хвърляте ли примамка във водата?

Не, тези които са с мамалигата, с друго, те мятат за шаран. Аз, който ловя сом, със стръв, попово прасе, пиявица, мида - това е.

Коя е най-голямата риба, която сте уловили?

Седем килограма.

Каква беше?

Сом.

По-голяма от Вас ли беше?

Не, колкото сина ми. Да кажем, имаше към един метър, нещо такова.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

Българо-румънска
търговско-промишлена палата

Как мислите, намалява ли рибата по Дунава?

Да.

Защо?

Всичко е от браконьерството.

Как ловят браконьерите?

Чувал съм, че с електричество.

Какво сте чували? Браконьерстват с мрежи, с бомби?

Не, с електричество. Най-вече за сом. Когато се появиха първите от тях, ловяха само сом, сега докараха по-съвършени апарати, които действат на всякакви риби, и на тези с люспи. Преди на тези с люспите не им действаше. Които имат люспи, както е шаранът, щуката, но сега има по-съвършени апарати, с които...

Има ли сезони за ловене на определени видове риба?

Да. За чига, хищници, щука, която е такава, после за шаран, за платика, за онези, които не са хищни.

През зимата каква риба се лови?

Костур и на дупка в леда.

Да, исках да питам, дали ловите на копка? Правите ли дупка в леда?

Да, на копка - щука. Само веднъж съм ходил на копка.

Помните ли Дунава замръзнал?

Да.

Кога беше за последен път?

Преди пет години. Течаха ледени блокове по Дунава и вижте онази гора там, ледените блокове се наслагваха един върху друг, както люспите на рибата. Достигнали бяха до половината на тези дървета, бяха се качили един върху друг. Да,

РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

Българо-румънска
търговско-промишлена палата

да, както е тази гора, бяха се качили ледените блокове един върху друг и се издигаха до половината на дърветата, които виждате сега, така до половината. Течаха ледени блокове. Потопиха една баржа със зърно. Водната станция, която снабдяваше Слобозия и Кълъраш, и нея взе ледоходът, взе я тук, на Кичу.

В миналото как се е съхранявала рибата, когато е била повече?

Сушена, маринована. Мога да кажа, че аз имам за зимата маринована и сушена.

Имате ли предпочитана рецепта?

Сушената. Наля ми се устата! Най- вече дребният облец, върви вместо фъстъци със Загорка.

Коя риба е по-хубава на скара и коя - пържена?

Няма значение - така и така. Или на табла с много сол. Една платика - охооо, мале!

Как се прави рибена чорба?

Като не искахте да ядете, иначе щях да направя.

Разкажете ни!

Тайна е.

Разбрах. От каква риба се събира хайверът?

От шаран, от карас, който е супер хайвер.

Кои птици ядат най-много риба?

Пеликаните, кормораните, лебедите, рибарчетата.

Рибарите обединяват ли се?

Да.

Това добре ли е, помага ли им с нещо?

Не, в Кълъраш - не. За рибарите - не. За ловците - да, добре е. А, професионалните рибари, които ловят риба, като хванат, я носят на кяхана. Имат по една кота, за

РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

която Ви казвах, където наемат километри, или тоня, и всеки месец трябва да закарат определено количество риба.

Как празнуват рибарите? Ако уловят много риба, празнуват ли по някакъв начин?

Всеки по свой начин. Аз отивам с рибата в къщи, две, три, четири момчета - хайде да правим скара, един шприц, едно такова... Или отиваме с палатката на острова. Със семейството, всички заедно и пак така - скара, риба. Дори и да не уловим риба, купуваме от професионалните рибари.

Съществува ли празник на рибарите?

Не знам.

Как се казвате?

Панаид Валентин Николай. 1969.

В Кълъраш ли сте роден?

Не, в една община от Кълъраш. Но от шест години съм в Кълъраш.

Благодаря Ви още веднъж! Случвало ли се е някога да сте били участник в някоя драматична случка? Не непременно трагедия. Така, нещо драматично. Да сте изтървали някоя риба, или друго? Някакво приключение, да е паднал някой във водата, нещо такова.

Да, ще Ви разкажа. Преди време спасих едно момиче от удавяне, когато бях по-малък, по-млад. Стъпала беше в една дупка... отидох след нея и аз.

Ами, бяхме с палатката за риба и така валя, че водата влезе под палатката. Държахме да правим чорба и да ядем с чадъра, голям колкото масата. Валеше в чорбата.

РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

Българо-румънска
търговско-промишлена палата

Име на съставителя/редактора: БРТПП

Адрес: ул. „Войводова“ 12-14 Русе

Телефон: 082507606

Електронна поща: info@brcci.eu

Проектът “Мемофиш” е съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие по Програма Интеррег V-A Румъния-България.

Стойност на финансирането от ЕФРР: 423 921.71 евро

Проект „Мемофиш. Памет и бъдеще. Истории за дунавската цивилизация“,
eMS ROBG-420

Дата на публикацията: декември 2018 г.

Съдържанието на този материал не представлява непременно официалната
позиция на Европейския съюз

www.interregrobg.eu

РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ

www.interregrobg.eu